

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ТОПОРНИЦЬКА МАРІЯ ЯРОСЛАВІВНА

УДК 911.3.375:338.48(477)

**ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЕТНОФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

11.00.02 - економічна та соціальна географія

**АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата географічних наук**

Чернівці – 2015

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі туризму Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор
Мальська Марта Пилипівна,
Львівський національний університет імені Івана Франка, завідувач кафедри туризму

Офіційні опоненти: доктор географічних наук, професор
Любіцева Ольга Олександрівна,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, завідувач кафедри країнознавства та туризму

кандидат географічних наук, доцент
Король Олександр Дмитрович,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, в.о. завідувача кафедри географії та менеджменту туризму

Захист дисертації відбудеться « 29 » лютого 2016 р. о 14³⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 76.051.04 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, за адресою: 58012, м. Чернівці, вул. М. Коцюбинського, 2, географічний факультет, ауд. 24

З дисертацією можна ознайомитися у науковій бібліотеці Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича за адресою: 58012, м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23.

Автореферат розісланий « 28 » січня 2016 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради,
доктор географічних наук, професор

В. О. Джаман

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Однією з ознак сучасного культурного простору України загалом і Львівської області зокрема є поширення етнофестивального руху, що на початку XXI ст., охопив міста і села досліджуваного регіону. Причинами, що спровокували фестивальний «бум», стало прагнення громад поглиблювати етнокультурні здобутки та ширше презентувати мистецьку спадщину регіону.

Етнофестивальний туризм існує завдяки людям, які прагнуть розширювати свій культурний кругозір, знайомитися з місцевими народними традиціями, етнокультурною спадщиною народу, спілкуватися з носіями фольклору та майстрами народних ремесел, активно відпочивати, розважатися або просто дотримуватися сучасних тенденцій молодіжної моди.

Значення фестивальных дійств у структурі вітчизняного туризму залишається недооціненим та майже цілком поза увагою української науки. Аналіз наукових праць, присвячених предмету вивчення, свідчить, що дотепер комплексного дослідження, в якому б сучасні фестивалі Львівської області висвітлювалися як окремий актуальний аспект географії туризму, немає.

Отже, актуальність дослідження зумовлена потребою вивчення етнофестивального туризму як суспільно-географічного явища, з'ясування значення і впливу циклу фестивальных акцій на динаміку та географію туристичних потоків. Враховуючи актуальність, незначну кількість досліджень з цієї тематики, а також об'єктивну потребу у вивченні сучасного українського етнофестивального процесу, визначено тему дисертаційної роботи.

Досліджувана проблематика перебуває в полі зору низки сучасних науковців: географів, туризмологів, етнологів, культурологів. Актуальність цієї теми підкріплена активізацією процесу «етнічного ренесансу» української нації. Для обґрунтування суспільно-географічних засад етнофестивального туризму регіону у роботі використано праці сучасних українських економіко-географів: В. Бабарицької, О. Бейдика, М. Дністрянського, А. Доценка, С. Іщука, Н. Крачила, О. Любіцевої, М. Мальської, П. Масляка, Я. Олійника, М. Пістуна, І. Ровенчака, А. Степаненка, О. Шаблія; російських і західних географів і туризмологів А. Александрової, М. Біржакова, Д. Гетца, Ф. Котлера, Дж. Холловея.

Проблемам формування і розвитку етнонаціональних спільнот України та ефективності використання культурно-пізнавальної спадщини регіонів України присвячено дослідження: Ю. Афанасьєва, В. Грабовецького, Я. Дашкевича, В. Євдокименка, Я. Ісаєвича, В. Кифяка, В. Кравціва, М. Лаврук, Ю. Лаптева, Р. Лозинського, О. Любіцевої, С. Макаруча, Т. Олексійчук, Є. Панкової, Н. Паньків, М. Рутинського, Р. Сливки, В. Стафійчука та ін.

Теоретичну базу суспільно-географічного дослідження подієвого (у тому числі етнофестивального) туризму становлять праці з проблем термінології, структури та функцій фестивального процесу А. Бабкіна, Л. Кияновської, М. Шведа; термінології і теоретичних положень географії туризму, а також регіональних особливостей культурно-пізнавального і подієвого туризму України О. Бейдика, О. Заставецької, Ю. Зінька, О. Любіцевої, М. Мальської, П. Масляка, М. Рутинського, І. Смаля, Т. Ткаченко та ін.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження пов'язане з тематикою науково-дослідної роботи кафедри туризму географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка «Оптимізація просторової та структурної організації туристичної інфраструктури Карпатського регіону» (номер державної реєстрації 0110U004075).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є дослідження територіальної організації та суспільно-географічних засад розвитку етнофестивального туризму Львівської області.

Для досягнення цієї мети було визначено низку **завдань**:

- розкрити суспільно-географічний зміст поняття «етнофестивальний туризм»;
- розробити методичні засади суспільно-географічного дослідження територіальної організації етнофестивального туризму;
- вивчити передумови формування і розвитку етнофестивального туризму регіону;
- здійснити аналіз сегментів туристів – учасників етнофестивалів регіону;
- оцінити роль фестивальних заходів у розбудові туристичної інфраструктури Львівської області;
- проаналізувати просторово-часову структуру етнофестивального туризму Львівської області;
- дати оцінку значенню етнофестивального туризму у господарському комплексі регіону;
- виявити особливості позиціонування населених пунктів регіону на ринку подієвого туризму;
- обґрунтувати заходи щодо розвитку етнофестивального туризму у містах і селах Львівщини;
- розробити пропозиції щодо удосконалення територіальної структури етнофестивального туризму регіону.

Об'єктом дослідження є Львівська область як дестинація етнофестивального туризму, а **предметом** – територіальна організація етнофестивального туризму цього регіону.

Методи дослідження. Методологічною базою дослідження є основні положення суспільної географії з проблем збалансованого розвитку туризму. Для обґрунтування суспільно-географічних положень дослідження й розв'язання поставлених завдань застосовані теоретичні методи: аналіз, систематизація, класифікація та узагальнення; порівняльний аналіз та синтез – для виявлення спільних і відмінних ознак етнофестивалів; польові географічні: спостереження – для комплексного сприйняття об'єкта дослідження; роздаткове анкетування – для опитування відвідувачів фестивалів; аналіз документів – для вивчення друкованих матеріалів фестивалів (програми, буклети тощо).

Фактичний матеріал опрацьовано здійснено з використанням таких методів: порівняльного, систематизації, історичного, математико-статистичного, математико-аналітичного, картографічного, групування. Отримані результати інтерпретовано за допомогою порівняльно-географічного підходу. Однією з важливих складових методологічного апарату суспільно-географічного вивчення Львівської області як

дестинації етнофестивального туризму є картографічне моделювання, яке підкреслює географічну спрямованість дослідження.

Статистична база дослідження сформована на основі відкритих баз даних організаторів етнофестивалів, а також спеціалізованих статистичних інтернет ресурсів. У роботі використано статистичні дані, що відображають кількість туристів та зареєстрованих учасників фестивальных дійств регіону.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що:

уперше:

- розкрито сутність поняття «етнофестивальний туризм» як гами подієвих етнокультурно-пізнавальних турів, які організуються для співучасті у масових народних зібраннях етнографічно-мистецького характеру, занурення в автентичне середовище корінного населення тієї чи іншої території, трансляції традиційної етнокультури від покоління до покоління, участі у масових музично-анімаційних дійствах чи фан-супроводу виступів улюблених музичних гуртів, відвідин національних свят і традиційних карнавалів, участі в традиційних ярмарках, спортивно-розважальних й фольклорно-туристичних дійствах;
- досліджено тенденції розвитку етнофестивалів Львівської області задля удосконалення українського фестивального процесу та розвитку сфери подієвого туризму у регіоні;
- здійснено районування Львівської області за ступенем розвитку етнофестивального туризму;
- на основі вивчення сучасного стану розвитку етнофестивалів регіону запропоновано заходи щодо оптимізації територіальної організації етнофестивального туризму Львівської області;

удосконалено:

- ієрархію дефініцій поняттєво-термінологічного апарату дослідження. Подієвий туризм – це один з видів класифікації туризму за метою. *Фестивальний туризм* є підвидом подієвого туризму. *Етнофестивальний туризм* – один з найпоширеніших різновидів фестивального туризму;
- методичні засади суспільно-географічного дослідження етнофестивального туризму, центрів і осередків його територіальної організації;
- критерії та узагальнено базу даних для аналізу просторово-часової структури етнофестивального туризму Львівської області.

отримали подальший розвиток:

- засади і критерії класифікації етнофестивального туризму як суспільно-географічного процесу;
- підходи до позиціонування населених пунктів регіону на ринку етнофестивального туризму, формування та просування їх брендів;
- обґрунтування основних заходів з розвитку етнофестивального туризму у населених пунктах Львівської області.

Практичне значення одержаних результатів. Наукові результати дисертаційного дослідження є теоретико-методичною, інформаційно-аналітичною і

практичною основою для раціоналізації територіальної організації та збалансованого розвитку етнофестивального туризму у населених пунктах Львівської області. Результати дослідження дали можливість оцінити етнофестивальний потенціал регіону, а також визначити заходи спрямовані на розвиток подієвого туризму, збагачення культурно-мистецької спадщини області. Матеріали дисертації впроваджені в навчальний процес кафедри туризму географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, зокрема в курси «Актуальні проблеми туризму» та «Туристичне краєзнавство» (довідка № 246/12 від 10.12.2014 р.).

Матеріали дисертаційного дослідження використані в діяльності ПП «МАРК ТУР» (довідка № 3 від 26.05.2014 р.) з метою формування низки інноваційних етнофестивальних турів Львівщиною.

Особистий внесок здобувача. Наукові результати дисертаційного дослідження отримані здобувачем особисто. Публікації, в яких висвітлено основні положення дисертаційного дослідження, підготовлені одноосібно. Використані положення інших науковців мають відповідні посилання.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дисертаційної роботи доповідались та обговорювались на семи конференціях національного й міжнародного рівня: «Географія і туризм: міжнародні виклики українського туризму» (Львів – Судова Вишня, 2011); «Еко- і агротуризм: перспективи розвитку на регіональному та локальному рівнях» (м. Рівне, 2012); «Соціально-економічні проблеми України в глобальному просторі» (м. Чернівці, 2012); «Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи» (м. Львів, 2012); «Географія і туризм: національний та міжнародний досвід» (Львів – Розлуч, 2012), «Актуальні проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні: теорія і практика» (Київ, 2013); «Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід» (Львів – Тернопіль, 2013).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 16 наукових праць, обсягом 5, 58 д. а., в тому числі 6 статей у фахових наукових журналах.

Структура і обсяг роботи. Дисертація складається із вступу, чотирьох розділів і висновків загальним обсягом 214 сторінки машинописного тексту, списку використаних джерел (212 найменувань) та 11 додатків. Робота містить 15 таблиць і 26 рисунків, в тому числі 10 схем, 13 діаграм, 3 картосхеми.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретико-методичні засади суспільно-географічного дослідження етнофестивального туризму*» висвітлено суспільно-географічну сутність етнофестивалів як туристичних дестинацій, теоретичні основи дослідження етнофестивального туризму регіону, а також розроблено методика суспільно-географічного дослідження територіальної організації етнофестивального туризму.

Методологічною основою суспільно-географічного дослідження етнофестивального туризму є системний підхід. Засади системного підходу дають підстави визначити «етнофестивальний туризм» як самостійну підсистему масштабнішої системи – «подієво-етнокультурний туризм».

Великим і стабільним сегментом сучасного подієвого туризму є карнавальні і фестивальні тури. А найбільшим сегментом фестивальних турів є етнофестивальний туризм. Він дає людям змогу не тільки ознайомитися з життям інших спільнот, а й порівняти різні, часто доволі екзотичні етнокультурні надбання. Етнофестивалі – це заходи, спрямовані на повернення до місцевих традицій, їх відновлення та збереження, на розвиток та популяризацію звичаїв і обрядів, автентичного фольклору тощо. Ознайомлення зі звичаями, побутом, культурою народу іншої країни, з її історією та етнічними надбаннями спонукає до міжетнічного порозуміння та консолідації довкола спільних гуманістичних цінностей. Саме цим цілям служить етнофестивальний туризм.

Етнофестивалі – це фестивалі, які презентують фольклорне багатство, побут та звичаї, культурні цінності, духовну й матеріальну спадщину народу або етнічної групи. Їх поділяємо на три *типи*:

а) *етнічні (фольклорні) фестивалі* – відбуваються у формі демонстрування культурного надбання народу. Приклади: Міжнародний гуцульський фестиваль, Міжнародні бойківські фестини, „Бойківська ватра», «Лемківська ватра», «На Синевир трембіти кличуть», „Коломийка», «Гуцульська бриндзя», «Поліське літо з фольклором»;

б) *традиційні фестивалі та свята* – відбуваються традиційно і є автентичними звичаями певного народу, наприклад, Сорочинський ярмарок, «Проводи тваринників на полонини», «Обжинки», святкування Купала чи обрядодійства Різдвяного циклу;

в) *етнокультурні фестивалі* – поєднують презентації автентичної й сучасної культури етнічної спільноти або декількох спільнот (наприклад, «Країна мрій» у м. Київ, фестиваль національних культур «Букова віть» у м. Чернівці).

Етнофестивалі ми рекомендуємо класифікувати і за окремими критеріями. *За цільовою функцією* визначено такі різновиди: етнокультурологічні, етнекологічні, етномистецько-музичні, молодіжні спортивно-оздоровчі, спеціалізовані (фольклорно-пісенні, танцювальні, окремих ремесел тощо). *За періодичністю проведення* – на нерегулярні, сезонно-періодичні, щорічні, такі, що відбуваються раз на декілька років. *За сезонністю*: зимові, літні, міжсезонні. *За географією*: стаціонарні, мандрівні (місце проведення постійно змінюється). *За віком та соціальним складом учасників*: дитячі, юнацькі, молодіжні, середнього та старшого віку, сімейні, без вікового цензу, неформальні та ін. *За статусом етнофестивалю*: міжнародні, всеукраїнські, регіональні, місцеві.

Етнофестивалі – у найрізноманітніших формах і масштабах – з кожним роком набувають у культурному просторі України дедалі більшого поширення. Географія дестинацій етнофестивального туризму (територіальний аспект) пов'язана зі збереженням етнокультурної мозаїки етносів України, яка територіально локалізується в окремих етнографічних регіонах, адміністративно-політичних одиницях.

В основу методики суспільно-географічного дослідження етнофестивального туризму покладений компонентний просторово-часовий аналіз емпіричного матеріалу і його подальший синтез. Такий підхід дав змогу виявити властиві регіону суспільно-географічні особливості розвитку етнофестивального туризму та

формування географічної мережі його осередків; визначити відповідність його сучасної територіальної структури історичному, етнічному, розселенсько-демографічному розвитку досліджуваного регіону та чинній регіональній туристичній політиці.

У другому розділі *«Передумови формування та розвитку етнофестивального туризму Львівської області»* здійснена оцінка комплексу чинників, що визначають територіальну організацію етнофестивального туризму, та наведено суспільно-географічний аналіз туристично-ресурсної бази етнофестивального туризму, а також сегмента відвідувачів етнофестивалів регіону в загальному обсязі і динаміці туристичних потоків Львівської області

У роботі обґрунтовано вплив внутрішніх і зовнішніх чинників на розвиток етнофестивального туризму. До основних внутрішніх (ендогенних) чинників належать інфраструктурне й технічне забезпечення, сезонність, сприяння розвитку місцевим ремеслам і творчим етноколективам, активність суб'єктів туристичного бізнесу, зростання інформованості споживачів і зміна їх уподобань, підвищення значущості засобів масової інформації в рекламі і просуванні культурно-масових заходів та цільових етнофестивальних турів, забезпеченість кваліфікованими кадрами, зростання ролі координації діяльності в сфері туризму і культури. Зовнішніми (екзогенними) чинниками є історико-географічні, етногеографічні, економіко- і соціально-географічні, демографічні, інформаційні та інтеграційні (глобалізація і принципи збереження етнокультурного розмаїття), екологічні та правові.

Перші етнофестивали на території Львівської області з'явилися в другій половині XIX ст. Львівська газета «Діло» 02 липня 1880 р. інформувала: «Огородова (тобто – у парку) забава, устроена Кружком акад. минулої суботи на Погулянці випала под взглядом пріятності знаменито добре... Забава мала чисто руський характер...». Музичною складовою цих етнофестин були виступи народних ансамблів, співи коломийок і пісенна програма хору Кружка академічного.

Зі здобуттям незалежності Львів одразу ж набув статусу фестивальної столиці Західної України. А Львівська область стала першим регіоном незалежної держави, в якому започатковано низку етнофестивалів, покликаних відроджувати скарби матеріальної і духовної етнічної спадщини українського народу. Вже у 1991 р. у Трускавці відбувся перший фольклорно-музичний фестиваль «Золоті трембіти». А початок етнофестивальному руху нового типу на Львівщині покладено 1992 р., коли відбувся перший Міжнародний фестиваль «Бойківські фестини».

На підставі аналізу основних груп чинників, а також ресурсної бази етнофестивального туризму Львівської області, констатуємо, що туристична інфраструктура етнофестивального туризму недостатньо розвинена і недосконала, особливо поза межами великих міст, що в поєднанні з низькою якістю сервісу зумовлює її нижчу привабливість, і, відповідно, нижчу прибутковість порівняно з аналогічними показниками інших країн Європи. Та попри деякі соціально-економічні та організаційні проблеми у проведенні етнофестивалів Львова та області, все ж відіграють надзвичайно важливу роль у культурному та економічному житті регіону. Станом на 2014 р., за нашими підрахунками, уже близько 50 етнофестивалів Львівщини стали традиційними і перетворилися на прибуткові туристичні продукти, а відтак, активно пропонуються українськими туроператорами

як самостійні напрямки чи у складі комбінованих турів.

Щодо географії найчисленніших потоків відвідувачів популярних етнофестивалів Львова і області, шляхом опитування нами з'ясовано й зроблено висновок, що основні внутрішньообласні потоки формують і надалі формуватимуть мешканці найбільших міст: Дрогобича, Червонограда, Стрия, Борислава, Самбора і Трускавця. Виходячи з того, що на етнофестиваль у Львів прибувають близько 3–5% населення кожного з цих міст, визначено прогнозу кількість учасників з найбільших міст області – 10–20 тис. туристів (ця експертно-прогнозна оцінка не враховує населення ще більше трьох десятків малих містечок регіону, а також сільських населених пунктів).

Аналіз оприлюднених показників відвідуваності етнофестивалів Львівщини показує стабільну динаміку зростання популярності фестивалів регіону серед українських та іноземних туристів. Поза конкуренцією перебувають добре розрекламовані туристичні фестивалі Львова, які знайомлять з особливостями релігійно-обрядової, гастрономічної й етнозвичаєвої культури галичан. Кожен з них щороку збирає від 40 до 80 тис. відвідувачів. Поза межами Львова цей показник суттєво менший: кожен етнофестиваль збирає від 10 до 20 тис. туристів.

У третьому розділі *«Територіальна організація етнофестивального туризму регіону»* проведено оцінку просторово-часової структури етнофестивального туризму області та запропоновано районування Львівської області за ступенем і специфікою розвитку етнофестивального туризму. У контексті аналізу географії національного та міжнародного подієвого туризму комплексно охарактеризовано сферу культурно-масових заходів міста Львова як головної дестинації етнофестивального туризму у західній частині країни.

За останні роки етнофестивальний туризм Львівського регіону динамічно розвивається, демонструє високий потенціал та значні перспективи. Здавалося б, що етнофестивальний туризм має дещо стихійний характер, але насправді досить чітко проявляється складна географічна мережа внутрішньорегіональних туристичних потоків. На їх основі формуються фестивально-туристичні дестинації, які користуються особливою увагою і популярністю серед українських та іноземних туристів та концентрують у собі значний етнокультурно-рекреаційний потенціал.

Дослідженням підтверджено суттєвий вплив сезонного чинника на етнофестивальний туризм у 2000–2013 рр. (рис. 1).

Територіальна організація етнофестивального туризму доволі своєрідна. Адже місця проведення етнофестивальних дійств у багатьох випадках не співпадають з географічною мережею основних туристичних центрів Львівської області і формують власний геопросторовий каркас (рис. 2). Як видно з картосхеми, територіальна організація етнофестивалів Львівської області має чітку моноцентричну структуру. Місто Львів – центр міжнародного та міжрегіонального туризму – приймає понад 59% усіх етнофестивальних заходів, що відбуваються упродовж року на теренах області.

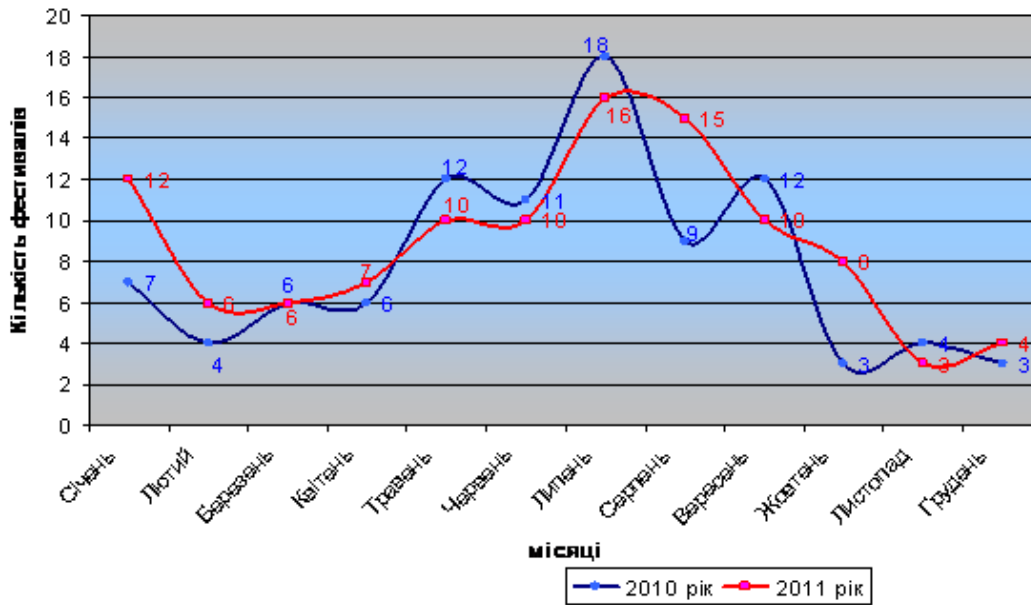

Рис. 1. Вплив сезонного чинника на етнофестивальний туризм у Львівській області в 2010–2011 рр. (у 2012 р. середньобагаторічна крива зазнала нетипових змін через заходи Євро-2012, у 2013 р. – через згортання державної підтримки і політичну дестабілізацію).

Таксономічну структуру дестинацій етнофестивального туризму Львівської області формують локальні одиниці: центри та осередки (пункти) етнофестивального туризму. Зокрема, нами виділено такі таксономічні одиниці:

- центр міжнародного етнофестивального туризму (понад 50 етнофестивалів щороку),
- внутрішньорегіональний центр етнофестивального туризму (декілька етнофестивалів усеукраїнського або міжнародного рівня щорічно),
- осередок етнофестивального туризму (один етнофестиваль усеукраїнського або міжнародного рівня на рік).

Центр міжнародного етнофестивального туризму на Львівщині один – це місто Львів. Кожного року тут відбувається близько 200 фестивалів, у тому числі понад 50 етнофестивалів («Різдво у Львові», хорових колективів «Велика коляда», української обрядової кухні «Золотий вареник», «Великдень у Львові», «Казка у гаю», «На каву до Львова», «Свято сиру і вина», «Свято хліба і меду», «Веретено», «Берегиня», «Цвіт папороті», «Літо на ринку», «Етновир», «Львів – столиця ремесел», «Клезмер-фест», Фестиваль вишиванки, кобзарського мистецтва ім. Ю. Сінгалевича, ковальського мистецтва «Залізний Лев» та ін.).

Внутрішньорегіональними центрами етнофестивального туризму є міста Дрогобич, Трускавець і Стрий. У перспективі, за нашими прогнозами, повноцінними центрами етнофестивального туризму мають усі передумови стати міста Турка та Золочів.

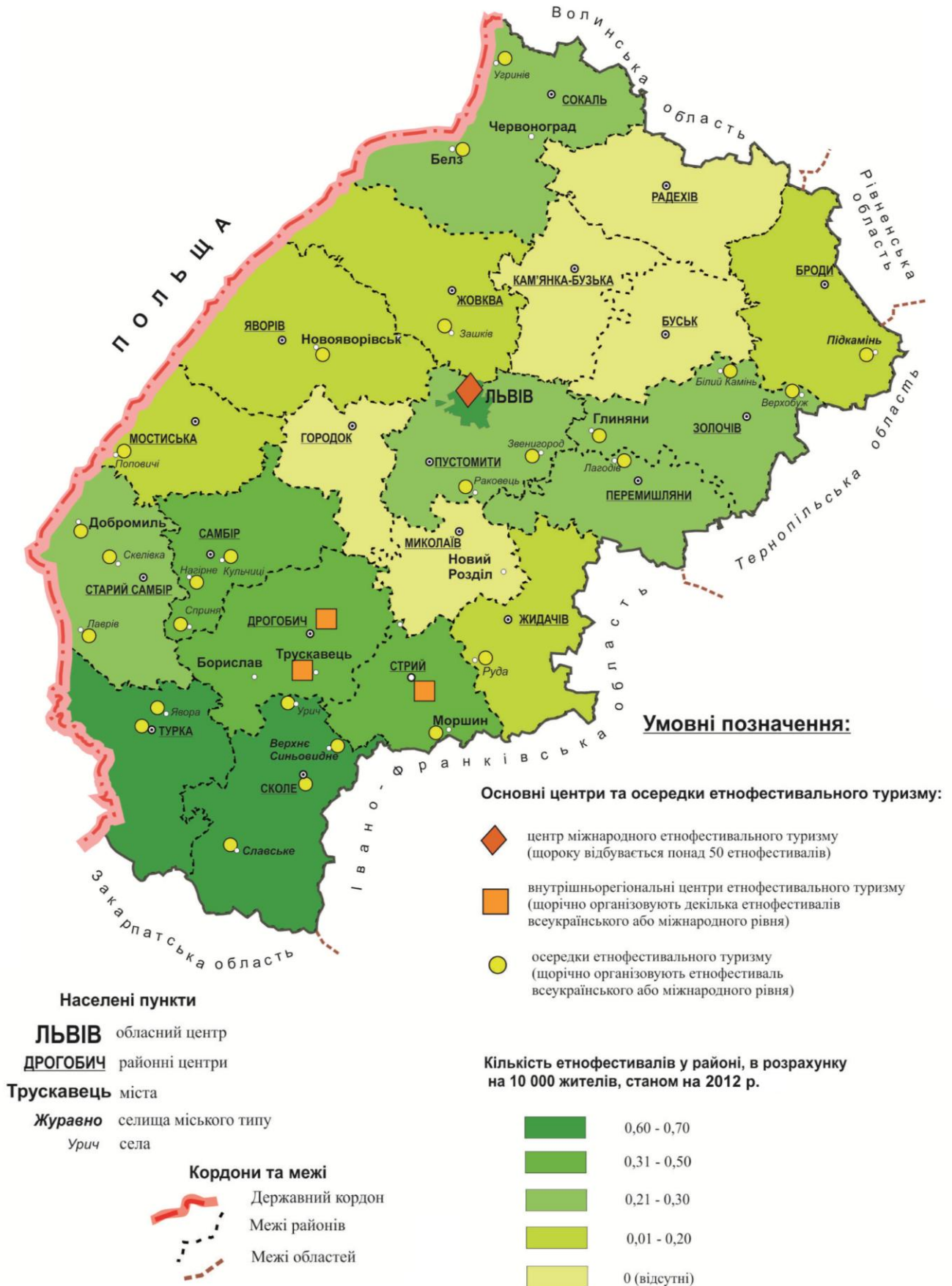

Рис. 2. Територіальна організація етнофестивального туризму Львівської області

Майже в кожному адміністративному районі Львівської області за останні роки сформувався, принаймні, один осередок етнофестивального туризму. Показовим є той факт, що в низці районів такими осередками стали не адміністративні центри, а самобутні сільські поселення, наприклад, села Руда на Жидачівщині, Зашків на Жовківщині, Підкамінь на Бродівщині тощо.

На цій підставі та з урахуванням особливостей етногеографії області нами здійснено районування Львівської області за ступенем і особливостями розвитку етнофестивального туризму. Виокремлено такі райони розвитку етнофестивального туризму: *Північний* (незначного розвитку дисперсних осередків етнофестивального туризму); *Центральний* (спеціалізується на фестивалях етнічної культури населення історичних сіл і містечок Галичини); *Південний* (спеціалізується на фестивалях етнічної культури населення Передкарпаття і Карпат та реконструкції культурної спадщини минулих епох (рис. 3).

Північний район характеризується незначним розвитком дисперсних осередків етнофестивального туризму. Фестивальний рух тут найменш розвинений, порівняно з іншими туристичними районами Львівщини.

Центральний район розвитку етнофестивального туризму спеціалізується на фестивалях етнічної культури населення історичних сіл і містечок Галичини. Туристичне «обличчя» району формує надзвичайно багата історико-культурна спадщина різних епох, народів і культур. Станом на 1.01.2014 р. найбільшими етнофестивалами в межах Центрального району були «Форт-Місія» у с. Поповичі (2011 р. – 8 тис., 2012 р. – 12 тис., 2013 р. – до 20 тис. туристів, у тому числі понад 50% – польських) і фестиваль «Зашків» на Жовківщині (2012 р. – 8 тис., 2013 р. – 15 тис. відвідувачів). Масовістю та зацікавленням серед туристів з-поза меж регіону в останні роки вирізняються також етнофестивали «Руда – родове містечко Виговських» у с. Руда на Жидачівщині, «Галицькі фестини» у с. Звенигород і «Раковецькі передзвони» у с. Раковець на Пустомитівщині, «Лагодівські фестини» у с. Лагодів на Перемишлянщині, «Чисті джерела Бугу» у селах Верхобуж і Білий Камінь на Золочівщині.

Південний етнофестивальний район – це ареал найдинамічнішого розвитку мережі етнофестивально-туристичних дійств на Львівщині поза межами обласного центру. Район спеціалізується на фестивалях етнічної культури населення Передкарпаття й Карпат і реконструкції культурної спадщини минулих епох (давньоруської, козацької, визвольних змагань ХХ ст.). Станом на 1.01.2014 р. найбільшими етнофестивалами у межах Південного району були Всесвітні бойківські фестини на Турківщині (2012 р. – 20 тис. відвідувачів) та «Ту Стань!» на Урицьких скелях Сколівщини (2009 р. – 8 тис., 2012 р. – 12 тис. туристів). Масовістю та зацікавленням туристів з-поза меж регіону в останні роки вирізняються також фестиваль фольклорної пісні та музики «Відлуння Бойківського краю» у м. Турка і с. Явора, фестиваль лемківської культури «До тебе лину, рідна земле» («Лемківська ватра») у с. Нагірне і «Кульчиці-фест» у с. Кульчиці на Самбірщині, Міжнародний фестиваль культури етнічних груп і народів Карпатського євро регіону „Карпатія» у с. Лаврів на Старосамбірщині, фестиваль патріотичної пісні у с. Сприня на Самбірщині та ін.

Умовні позначення:

- Райони розвитку етнофестивального туризму:**
- I** Північний (незначного розвитку дисперсних осередків етнофестивального туризму)
 - II** Центральний (спеціалізується на фестивалях етнічної культури населення історичних сіл і містечок Галичини)
 - III** Південний (спеціалізується на фестивалях етнічної культури населення Передкарпаття й Карпат та реконструкції культурної спадщини минулих епох (давньоруської, козацької, визвольних змагань XX ст.))

Населені пункти

- Львів** обласний центр
- Дрогобич** районні центри
- Трускавець** міста
- Журавно** селища міського типу
- Урич** села

- Кордони та межі**
- Державний кордон
 - Межі районів
 - Межі областей
 - Межі районів розвитку етнофестивального туризму

- адміністративні райони з порівняно високою (3 і більше заходів/рік) кількістю етнофестивальних заходів всеукраїнського та міжнародного рівнів
- адміністративні райони з незначною(2 заходи/рік) кількістю етнофестивальних заходів всеукраїнського та міжнародного рівнів
- адміністративні райони з у край малою (0 або 1 захід/рік) кількістю етнофестивальних заходів всеукраїнського та міжнародного рівнів

Середньорічні (за період 2009-2012 рр.) обсяги відвідуваності основних етнофестивалів регіону місцевими мешканцями та туристами

- більше 30 тис осіб/захід
- 20 - 30 тис осіб/захід
- 10 - 20 тис осіб/захід

Рис. 3. Районування Львівської області за ступенем і особливостями розвитку етнофестивального туризму

У четвертому розділі «*Перспективи розвитку етнофестивального туризму у Львівській області*» на підставі усебічного вивчення проблем і процесів дещо стихійного розвитку фестивальних ініціатив на місцях розроблено підходи й запропоновано практичні механізми позиціонування населених пунктів регіону на ринку етнофестивального туризму, висвітлено особливості формування та просування їх брендів; відтак, критично оцінено перспективи подальшого розвитку та урізноманітнення геопросторової мережі етнофестивального туризму в регіоні.

Позиціонування населених пунктів регіону на ринку етнофестивального туризму – дієвий механізм активізації і внутрішньогалузевої диверсифікації сфери туристичних послуг регіону. Урахування специфіки етнофестивального туризму, а саме його сезонності і вузьких часових меж на рівні локального підприємництва дасть змогу реалізувати на ринку додаткові подієво-туристичні атракції і розвивати супутні напрями туристичного обслуговування. Розвиток подієвого туризму в розрізі інтересів громад міст, містечок і сіл Львівщини сприятиме розширенню асортименту послуг, які надаються туристам, що допоможе розвантажити туристичні потоки, спрямовані в обласний центр та рекреаційні поселення регіону.

Для зміцнення конкурентоспроможності кожного населеного пункту регіону ми рекомендуємо реалізувати програму просування локального турпродукту, відпрацювати принципи співпраці та механізм підтримки органами місцевого самоврядування суб'єктів, які є організаторами місцевих культурно-масових ініціатив. Нагальною є необхідність запровадження внутрішньої та міжнародної кампаній з промоції етнокультурної спадщини та фестивально-туристичних можливостей поселень Львівської області, стимулювати й підтримувати організації національних і міжнародних етномистецьких, культурних і розважальних заходів (фестивалів, артистичних пленерів, виставок традиційних ремесел та інших), цільово популяризувати брендові подієво-туристичні продукти (такі, як «На каву до Львова», «На фестиваль середньовічної культури «Ту Стань!», «Велика Коляда у Львові», «Підкамінь», Всесвітні бойківські фестини та ін.).

ВИСНОВКИ

У дисертації запропоновано вирішення актуального науково-практичного завдання, яке полягає у подальшому розвитку теоретико-методологічних засад і розробці прикладних основ географічного дослідження етнофестивального туризму. Результати проведеного дослідження слугують підставами для висновків теоретичного і науково-практичного спрямування:

1. У класифікаційній системі туризму виділяють подієвий туризм як один з видів класифікації туризму за метою. *Фестивальний туризм* є підвидом подієвого туризму. *Етнофестивальний туризм* – один з різновидів фестивального туризму. Він дає людям змогу знайомитися з життям інших спільнот, пізнавати різні, часто доволі екзотичні етнокультурні надбання. *Етнофестивали* – це фестивали, які презентують фольклорне багатство, побут і звичаї, культурні цінності, духовну й матеріальну спадщину народу або етнічної групи. Їх поділяємо на три *типи*: а) *етнічні (фольклорні) фестивали*, б) *традиційні фестивали та свята*, в) *етнокультурні фестивали*.

2. Етнічна культура регіону здатна викликати у потенційних туристів сильний спонукальний мотив до мандрівки. Вважаємо, відтак, що збереження культурного надбання і його популяризація у форматі етнофестивальних дійств мають вирішальне значення для стійкого залучення і широкої диверсифікації туристичних потоків у межах досліджуваного регіону.

3. За розвитком подієвого туризму, передусім фестивального та спортивного, Львівська область посідає одне з чільних місць серед регіонів країни. Кожного року на Львівщині відбувається понад 80 різноманітних масових заходів і святкувань, що належать до категорії «етнофестиваль». Етноскладова є турпродуктною «родзинкою» львівських фестивалів вузької і широкої (змішаної) тематики: гастрономічних, ремісницьких, релігійно-етнокультурних, фольклорно-пісенних і обрядових, давньої культури (історичних), музичних, танцювальних, театральних, вуличного мистецтва й давньої міської субкультури. Серед областей-сусідів за програмним розмаїттям і кількістю етнофестивалів Львівщина конкурує із Закарпатською та Івано-Франківською областями, в яких упродовж року відбувається 50–70 етнофестивалів регіонального, всеукраїнського й міжнародного масштабу.

4. Основна кількість етнофестивалів Львівщини припадає на весну і літо – відповідно 31 і 40%. Зимовий період не має попиту серед організаторів різноманітних дійств, унаслідок чого на зиму припадає лише 14%. Це можна пояснити тим, що етнофестиваль – це, здебільшого, так зване «open-air» дійство, і організувати його за температури нижчої за -10 – -15 °С не доцільно. Для Львівщини типовими є етнофестивалі, програми яких розраховані на два-три дні, частка таких дійств у області сягає 57,5%. Близько третини (31,5%) етнофестивалів Львівської області тривають три дні (як правило, у п'ятницю, суботу та неділю), 16,5% етнокультурно-масових заходів регіону припадає на одnodенні фестини; зазвичай вони приурочені до певної дати релігійного календаря, святкування Дня міста чи села, або до дати вшанування видатної особистості чи події, що колись відбулася у цей день.

5. Таксономічну структуру DESTИНАЦІЙ етнофестивального туризму Львівської області формують локальні одиниці: центри та осередки етнофестивального туризму. Зокрема, на території області виокремлено такі таксономічні типи етнофестивальних DESTИНАЦІЙ: центр міжнародного етнофестивального туризму (понад 50 етнофестивалів щороку); внутрішньорегіональний центр етнофестивального туризму (декілька етнофестивалів усеукраїнського або міжнародного рівня); осередок етнофестивального туризму (один етнофестиваль усеукраїнського або міжнародного рівня на рік).

6. Географічний розподіл етнофестивальних туристичних потоків у Львівській області надто нерівномірний, що пояснюється насамперед різними рівнями соціально-економічного розвитку, інфраструктурним забезпеченням тощо. Основним центром формування масової пропозиції – широкої гамми з близько півсотні етнофестивалів різних типів – у Львівській області є її адміністративний і культурний центр м. Львів. На нього припадає 59% усіх етнофестивалів регіону. Цю тенденцію можна пояснити багатьма чинниками, зокрема досконалішою інфраструктурою, адаптованою до запитів потоків масового туризму, ширшими

можливостями залучення спонсорів, більшою популярністю серед туристів тощо.

7. Поза межами Львова за 2000–2010 рр. сформувалася дисперсна геопросторова мережа осередків етнофестивального туризму. В останні роки окреслюється тенденція до ускладнення просторово-часової структури й, передусім, геопросторового каркасу етнофестивального туризму у регіоні. В області формується мережа альтернативних стосовно Львова регіональних центрів етнофестивального туризму: Трускавець, Дрогобич, Славське, Кульчиці, Моршин, Стрий, Самбір, Турка, Яворів, Золочів, Броди і Сокаль. Нещодавно започатковані етнокультурно-масові дійства, орієнтовані як на місцеві громади, так і на додаткові потоки туристів, у традиційних осередках фестивального руху урізноманітнюють календар заходів подієвого туризму. Крім того, щороку стартують нові проекти в тих містах і селах, які раніше не мали досвіду організації етнофестивалів.

8. Оскільки чіткого статистичного обліку показників фестивального туризму не ведеться, при здійсненні районування Львівської області за ступенем і особливостями розвитку етнофестивального туризму, на нашу думку, слід передусім враховувати етногеографічну неоднорідність області та виходити з окремих доступних для порівняння кількісних показників. На цій основі здійснено районування Львівської області за ступенем та особливостями розвитку етнофестивального туризму. Пропонуємо виділяти райони: Північний (незначного розвитку дисперсних осередків етнофестивального туризму); Центральний (спеціалізується на фестивалях етнічної культури населення історичних сіл і містечок Галичини); Південний (спеціалізується на фестивалях етнічної культури населення Передкарпаття й Карпат та реконструкції культурної спадщини минулих епох (давньоруської, козацької, визвольних змагань ХХ ст.).

9. Значний історико-етнокультурний потенціал в поєднанні зі зростанням інтересу до історії та культурної спадщини дають змогу розвивати етнофестивальний туризм у більшості міст і селищ Львівської області. Утримання в належному стані історико-культурних об'єктів, залучення приватного капіталу до створення відповідної інфраструктури, проведення фестивалів регіонального рівня і локальних фестин, ярмарків, фольклорних заходів сприятимуть зростанню туристичної привабливості населених пунктів Львівщини та слугуватимуть передумовою цільового господарського й культурного позиціювання їх як осередків етнотуризму.

10. Просте арифметичне збільшення кількості етнофестин шаблонного типу у містах і селах Львівщини не є продуктивним шляхом розвитку фестивально-туристичного руху у регіоні. Натомість, слід зосередити зусилля зацікавлених сторін на стратегії тематично-концепційного урізноманітнення геопросторової мережі етнофестивального туризму в регіоні за рахунок запровадження низки нових оригінальних проектів, опертих на місцеві туристичні ресурси.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України та виданнях іноземних держав:

1. Топорницька М. Я. Етнофестивальний туризм у Львівській області: тематична структура та просторово-часові особливості організації / М. Я. Топорницька // Вісник Львівського ун-ту. Серія географічна. 2012. Вип. 40. С. 197-205.
2. Топорницька М. Я. Територіальна організація та перспективи розвитку етнофестивального туризму у Львівській області / М. Я. Топорницька // Географія та туризм: Наук. зб. / Відп. ред. Я.Б.Олійник. – К.: Альтерпрес, 2012. – Вип. 17. – С. 117–123.
3. Топорницька М. Я. Перспективи розвитку етнофестивального туризму у Львівській області / М. Я. Топорницька // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 633-634: Географія. – Чернівці: ЧНУ, 2012. – С. 151-153.
4. Рутинський М. Й. Етнофестивальний туризм: теоретичні засади й етногеографічні аспекти організації / М. Й. Рутинський, М. Я. Топорницька // Географія та туризм: Наук. зб. / Відп. ред. Я. Б. Олійник. – К.: Альтерпрес, 2011. – Вип. 16. – С. 82–93. (особистий внесок – 50 % тексту, у т.ч. проаналізовано підходи науковців до формулювання основних теоретичних понять; географію розвитку етнофестивального туризму в Україні).
5. Топорницька М. Я. Суспільно-географічні перспективи розвитку та урізноманітнення системи фестивального туризму у Карпатському регіоні / М. Я. Топорницька // Вісник Львівського ун-ту. Серія географічна. 2013. Вип. 43. Ч. 1. С. 281-287.
6. Topornytska Maria. Geography and trends of developing ethnic festival tourism in the Ukrainian Part of the Carpathian Euroregion / М. Topornytska // Journal of Education, Health and Sport. – 2015. – Vol. 5. – № 7. – P. 461-474.

Праці апробаційного характеру та публікації в інших виданнях:

7. Топорницька М. Я. Місце фестивального туризму у класифікаційній схемі масових видів туризму / М. Я. Топорницька // Вісник Львівського ун-ту. Серія міжнародні відносини. 2012. Вип. 29. Ч. 2. С. 246-253.
8. Топорницька М. Я. Географія центрів етнофестивального туризму у Львівській області / М.Я. Топорницька // Україна : географія цілей та можливостей : зб. наук. праць у 4-х тт. - К. : ВГЛ Обрії, 2012, - Т. III. - С. 282-286.
9. Топорницька М. Я. Етнофестивальний туризм як ефективна ринкова форма промоції агроекотуристичного потенціалу краю / М. Я. Топорницька // Вісник інституту педагогічної освіти. Серія географічна. Вип. 1: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. “Еко- і агротуризм: перспективи розвитку на регіональному та локальному рівнях” (м. Рівне, 29–30 березня 2012). – Рівне, 2012. – С. 294-298.
10. Топорницька М. Я. Етнофестивальний туризм як перспективна форма соціально-економічного розвитку регіонів України / М. Я. Топорницька // Соціально-економічні проблеми України в глобальному просторі. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 26–27 квітня 2012). – Чернівці, 2012. – С. 385-388.
11. Топорницька М. Я. Етнотуристична основа фестивального туризму на Львівщині

- / М. Я. Топорницька // Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи. Зб. Матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 25–26 квітня 2012) – Львів: ЛІЕТ, 2012. – С. 171-176.
12. Топорницька М. Я. Географічні особливості організації етнофестивального туризму Львівської області / М. Я. Топорницька // Географія і туризм: національний та міжнародний досвід. Матеріали ювілейної VI міжнар. наук. конф. (Львів – Розлуч, 5–7 жовтня 2012). – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. – С. 375-379.
13. Топорницька М. Я. Організаційно-економічні аспекти розвитку фестивального туризму у місті Львові / М. Я. Топорницька // Актуальні проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні: теорія і практика. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 25–26 квітня 2013). – Київ, 2013. – С. 238-242.
14. Топорницька М. Я. Етногеографічні чинники формування етнофестивального туризму / М. Я. Топорницька // Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід. Матеріали VII міжнар. наук. конф. (Львів – Тернопіль, 4–6 жовтня 2013). – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – С. 494-497.
15. Топорницька М.Я. Тимчасове згортання туристично-фестивального руху в 2014 році в умовах українсько-російської війни / М.Я. Топорницька // Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід. Матеріали VIII наукової конференції з міжнародною участю. (Львів-Ворохта, 5-7 вересня 2014). – Львів, 2014. – С. 137-139.
16. Topornitska M. J. Social and geographical aspects of development of festival tourism in the Carpathian region / Topornitska M. J. // Actual problems of labor relations in the regional socio-humanitarian studies. Materials of the international scientific conference (february 5–6, 2015) – Prague, 2015. – p. 97-104.

АНОТАЦІЯ

Топорницька М.Я. Територіальна організація етнофестивального туризму Львівської області. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.02 – економічна та соціальна географія. – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2016.

У дисертаційній роботі теоретично узагальнено сутнісні ознаки територіальної організації етнофестивального туризму та здійснено суспільно-географічний аналіз розвитку етнофестивального туризму у Львівській області, охарактеризовано ресурсну базу та споживачів етнофестивального туризму, виявлено основні проблеми та обґрунтовано перспективи розвитку етнофестивального туризму регіону.

Досліджено категорії «етнофестиваль» і «етнофестивальний туризм», висвітлено суспільно-географічні засади етнофестивального туризму, здійснено класифікацію етнофестивалів, визначено їх місце у системі подієвого туризму.

Розроблено методичні засади суспільно-географічного дослідження територіальної організації етнофестивального туризму. Виокремлено основні групи

чинників формування і розвитку етнофестивального туризму регіону: історико-географічні, етногеографічні, економіко- і соціально-географічні та інформаційні.

Проаналізовано просторово-часову структуру етнофестивального туризму Львівської області, встановлено вплив сезонності на фестивальний рух, його залежність від історично складеної геопросторової організації етнотуристичних ресурсів і центрів туризму регіону. Оцінено значення етнофестивального туризму для сучасного господарського комплексу регіону. Прогностично оцінено роль фестивальних заходів у подальшій розбудові туристичної інфраструктури Львівської області та диверсифікації туристичних потоків усередині регіону.

Згідно з принципами геомаркетингу (маркетингу територій) запропоновані заходи щодо позиціонування населених пунктів регіону на ринку подієвого туризму з метою цільового розвитку цього сектора послуг і культурно-мистецького самовираження місцевих громад. Також сформульовано пропозиції щодо удосконалення територіальної структури етнофестивального туризму регіону з метою подальшої децентралізації та появи брендів фестивальних центрів і осередків масових потоків туристів поза межами Львова.

Ключові слова: етнофестиваль, етнофестивальний туризм, туристична дестинація, територіальна організація туризму.

АННОТАЦІЯ

Топорницька М. Я. Территориальная организация этнофестивального туризма Львовской области. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата географических наук по специальности 11.00.02 - экономическая и социальная география. – Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича, Черновцы, 2016.

В диссертационной работе теоретически обобщены существенные черты территориальной организации этнофестивального туризма и осуществлен общественно-географический анализ развития этнофестивального туризма во Львовской области, охарактеризованы ресурсная база и потребители этнофестивального туризма, выявлены основные проблемы и обоснованы перспективы развития этнофестивального туризма.

Исследованы категории «этнофестиваль» и «этнофестивальный туризм», освещены общественно-географические основы этнофестивального туризма. Осуществлена классификация этнофестивалей, определено их место в системе событийного туризма.

Разработаны методические основы общественно-географического исследования территориальной организации этнофестивального туризма. Выделены основные группы факторов формирования и развития этнофестивального туризма региона: историко-географические, этногеографические, экономико- и социально-географические и информационные.

Проанализирована пространственно-временная структура этнофестивального туризма Львовской области, установлено влияние сезонности на фестивальное движение, его зависимость от сложившейся исторически геопространственной организации этнотуристических ресурсов и центров туризма региона. Дана оценка

значению этнофестивального туризма для современного хозяйственного комплекса региона. Прогностически оценена роль фестивальных мероприятий в дальнейшем развитии туристической инфраструктуры Львовской области и диверсификации туристических потоков внутри региона.

На основании принципов геомаркетинга (маркетинга территорий) предложены мероприятия по относительно позиционированию населенных пунктов региона на рынке событийного туризма для целевого развития данного сектора услуг и культурно-творческого самовыражения местных общин. Также разработаны предложения по совершенствованию территориальной структуры этнофестивального туризма региона с целью дальнейшей децентрализации и появления брендовых фестивальных центров и мест притяжения массовых потоков туристов за пределами Львова.

Ключевые слова: этнофестиваль, этнофестивальный туризм, туристическая дестинация, территориальная организация туризма.

ANNOTATION

Topornytska M.Ya. Territorial organization of ethnic festival tourism in Lviv region. – Manuscript.

Thesis for obtaining of a scientific degree of the Candidate of Geographical Sciences in the specialty 11.00.02 – Economic and Social Geography. – Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2016.

The essential features of territorial organization of ethnic festival tourism were theoretically summarized in the thesis and social and geographical analysis of ethnic festival tourism development in Lviv region was carried out, the resources basis and consumers of ethnic festival tourism were considered, the main problems were revealed and perspectives of ethnic festival tourism in the region were grounded.

The thesis researched the categories “ethnic festival” and “ethnic festival tourism”, the social and geographical basis of ethnic festival tourism were revealed. The classification of ethnic festivals was given and their importance in the system of event tourism was clarified.

The methodical basis of the social and geographical research of territorial organization of ethnic festival tourism was elaborated. The main groups of factors of forming and development of ethnic festival tourism of the region were highlighted, in particular: historical and geographical, ethno geographical, economic and social and geographical and informational.

The space and time structure of ethnic festival tourism in Lviv region was analyzed, the influence of seasonal factors on festival movement was established, its dependence upon a historically fixed geographical and space organization of ethnic festival resources and centers of tourism in the region. The disadvantages of tourism infrastructure of ethnic festival tourism were analyzed, especially outside the big cities, which in comparison to the poor quality of service determines its low appeal and, accordingly, the profitability on the background of similar indicators in other European countries, we can say, despite some socio-economic and organizational problems concerning ethnic festival conducting in Lviv region, they play vital role in the cultural and economic life of the region. The importance

of ethnic festival tourism in business complex of the region at present was evaluated. The role of festivals in further development of tourist infrastructure in Lviv region and diversification of tourist flows in the region was prognostically evaluated. That is, at the level of local businesses, taking into consideration the specificity of ethnic festival tourism, namely its seasonal and tight timeframe, it will help the market realize additional event-tourist attractions and directions to develop tourism related services. Developing of event tourism in the context of community interests of cities, towns and villages of Lviv region allow to give a wider range of services to tourists and thus ensure the unloading of tourist flows in the regional center and recreational settlements in the region.

According to the principles of geomarketing (marketing of territories) the measures concerning positioning of settlements of the region on the market of event tourism were suggested to develop the given service sector and cultural and artistic expression of local communities. The suggestions concerning territorial structure of ethnic festival tourism in the region improvement were elaborated for further decentralization and emerging of brand festival centers and centers of mass flows of tourists attraction outside Lviv.

Key words: ethnic festival, ethnic festival tourism, tourist destination, territorial organization of tourism.